

Ha szerelemmel büntet az ég

Shakespeare Rómeó és Júliáját Martin Huba rendezésében játssza a Komáromi Jókai Színház

LAKATOS KRISZTINA

Martin Huba olyan Rómeó és Júliát rendezett a Komáromi Jókai Színházban, amely úgy mai, hogy nem próbál meg modern kerettörténetet ráhúzni a boldogítalan szerelemesek történetére, és úgy klasszikus, hogy a darab alapvető viszonyrendszereit megtartva a jelenkori néző számára könnyebben értelmezhető szerelelmeiből bonjtja ki a konfliktusait.

Nádasdy Ádám tizen-egynéhány évvel ezelőtt született fordítása jól ismeri ebbe az elképzelésbe: Shakespeare nagy klasszikusának szerepítői az ő, költészet és álbeszéd között egyensúlyozó nyelven beszélnek, az előadásba beillesztett „angyalok kara” viszont Kosztolányi szente szilóigeként ismert sorait énekelve vezet fel és summázza a színpadi történeteket. A két szövegváltozat között feszültség eleve megteremt a tétet: végzettszerű, ami történelmi, az indulatok, elbizakodott szándékaik által irányított „felhőtteknek” két gyermek szerelmével és tragédiájával nyújtja be a színműt az ég.

A mű előhangja kétórás darabról beszél, és ez az „igéretet” a komáromi előadás szinte percen pontosan teljesíti. Amak persze, hogy két órányi egy-ötös felvonásba belefértjen a dráma, ára van: egyrészt, némiképpen veszünk a Shakespeare-i szöveg vereséből, ányvalatából, poéziséből (meghá nem is gondoljuk, hogy ami nem mondandak el expressis verbis a színpadon, az nem történhet meg más eszközökkel); másrészt, a tömörités, az összevonások miatt a nézőkre há-

rul a feladat, hogy nagyobb ugráson át kövessék az eseményeket, kioldítsák a hezgotokat (még ha gondolhatjuk is, hogy a dramaturgialom legismertebb sztoriját mindenki ismeri, közben azt is tudjuk, hogy nincs az a szépségsz, amit az élet ne tudna alulmúlni). Bár van olyan érzésünk, hogy a „kötelező olvasmányok röviden” kiadástrézzük a Jókai Színházban, az igazsághoz hozzátartozik, hogy az előadás dramaturgiailag alapvetően jól olvasható, logikus ívet épít fel. A praktikus szempontok pedig nyilván igazolják a döntést: a Rómeó és Júlia a felhött nézők mellett szépen kijátszható sok évfolyamnyi diákközönségnek, így az elektronikus média gyorsabb, pergősebb cselekménymeséléséhez szokott generációk túlértékelésétől idomos figyelembe venni.

Martin Huba a rendezésére állótét és idő berendezéséhez összeszokott csapatával látott neki: az alapvetően sötétre hangolt színpadképben Jozsef Ciller raklapokra emlékeztető, padszerű elemekből álló díszlet meggyőző funkcionálitással alakul át újra és újra a színek szerint, Peter Canecký felkelt, fehér és helyenként vörös jelmezei pedig az előadás erős vizuális elemeiként működnek. Juraj Lelényay a koreográfia felelősként előszörban ott teszi le a kezéjét, ahol a dramaturgia szükre szabott lehetőséget ígérte ki a Capuleték és a Montague-k háza nepe közötti feszültség mozgásba hozásával.

Huba persze nem lenne színészrendező, ha nem gondolkodna piazzatikus figurákban. A Rómeó és Júlia szereplőinek is karakteres arcúkt adés ott, ahol az elképzelés a színpadon mozgó energiákkal találkozik, ezek a figurák minden tömörités ellenére képesek megteremteni önmaguk kis kozmoszát. Szabó Viktor Mercutio-

Rómeó (Béhr Márton) és Júlia (Bárdos Judit) násza

(Kiss Gábor Gilbó felvétele)

jának elhisszük, hogy múltja, melysége, tika van. Bandor Eva életveg, földszegű Dajkája a szerep kommuna mellett a gyermek elvesztésének kétszeres tragédiáját is képes jelezni. Mókos Áthia főszerepet formál. Ló-rinc barát alakjából – ha van pillanat, amikor zsigerileg érezniük a veszteséget, az az ő jelenete, ahogy szembeállít jó szándékú beavatókózása következményével. Az már csak ráadás, hogy erős jobb kezének, úgy tűnik, csodatévő ereje van.

A komáromi előadás a két címszereplő közül kegyesebben bánk Júliával: egyrészt, több helyzetben többféle interakcióban, ráérezésben rajzolja meg, másrészt olyan módon öltözteti, mozaizta, világritá me-

Bárdos Juditot, hogy a színésznő képes megteremteni a 14 éves gyermeklányból, ártatlan naivából néhány nap leforgása alatt felhötté váló tragikus hősnő illúzióját. Béhr Mártonra egyetemi hallgatóként talált rá Rómeó szerepe – gyantám, ez barhó, bármikor visszautasíthatatlan lehetőség. Talán egyszeri lehetőség – mégis, azt gondolom, a fiatal színész kölykös alkataival két-három év múlva még mindig tökéletesen belefért volna az ifjú veronai szerelmes jellemzőbe, és addigra olyan rutinszerűreztelt volna, amely nagyszínpadon is súlyt ad a jelenlétének. Itt és most a Ló-rinc barátal közös jelenetben érezzük, úgy, hogy látjuk is Rómeót: a fiatal fiút, aki evszertre

dacosan és tanácsalannul áll bele a helyzetekbe, amikor a történetek átcsapnak a feje fölött.

Az a mód, ahogy a Rómeó és Júlia építkezik – szükos időn belül gyors átkötésekkel egyik csúsról a másikra jár – persze nemcsak a színészek től követel fokozott koncentrációt, az energiák meghatározott rimmusú lázítást és sürtetést hanem azt is feltételezi, hogy a kulcsjeleneteket erős érzelmi fókuszú, jelentésszázadig képekke formálja az előadás. Elhisszem, hogy ez a tizenéves fiú és lány kétszer másfél percen találkozik egy árcsorbánban, másnap meg házassodni készült? Elhisszem-e, hogy ezért a szerelemért halni is érdemes? Az biztos: a Rómeó és Júliában halni muszáj.